

Veldbezoek plangebieden fase 1a, 1b2 en 4a in de Bloemendalerpolder te Weesp in relatie tot woningbouw, rugstreeppad, heikikker en platte schijfhorenslak

Door 5.1.2e (5.1.2e) 5.1.2e .

Datum: 7-11-2017.

Status: Definitief.

Wageningen Environmental Research (WEnR), voorheen Alterra

Onderzoeker 5.1.2e 5.1.2e BSc.

Team Dierecologie

Specialisatie amfibieën, reptielen en zoetwatervissen

5.1.2e wur.nl

Tel. 5.1.2e

Op donderdag 19 oktober 2017 hebben de ecologen 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e 5.1.2e van Wageningen Environmental Research (voorheen Alterra) samen met de 5.1.2e 5.1.2e en mevrouw 5.1.2 5.1.2e van Stichting Flora en Faunabescherming te Weesp een veldbezoek gebracht aan de Bloemendalerpolder om de huidige stand van zaken in de plangebieden fase 1a, 1b2 en 4a te beoordelen. Deze drie fasen betreffen plangebieden die bouwrijp worden gemaakt ten behoeve van toekomstige woningbouw. Dit veldbezoek is gebracht met het oog op aanwezige beschermde natuurwaarden met in het bijzonder aandacht voor de rugstreeppad (*Epidalea calamita*), heikikker (*Rana arvalis*) en platte schijfhorenslak (*Anisus vorticulus*).

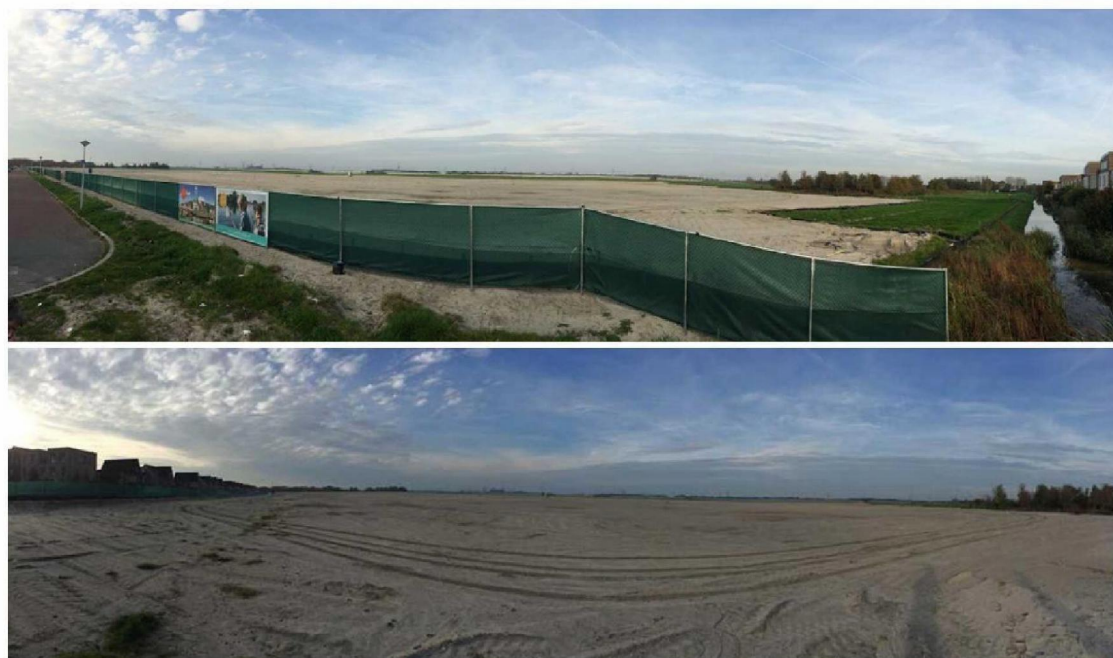
In deze notitie worden de bevindingen m.b.t. de drie fasen afzonderlijk beschreven en ondersteund middels foto's en bijschriften. Ook wordt er kort ingegaan op de waterlandtak compensatie. Alle foto's zijn gemaakt door 5.1.2e 5.1.2e .

Plangebied fase 1a

Plangebied fase 1a is gelegen in het zuidelijk deel van de Bloemendalerpolder langs de Landschonerlaan. Dit gebied zou volgens de projectontwikkelaar rugstreeppadden en heikikker vrij zijn. Een eerder veldbezoek van woensdag 30 augustus 2017 toonde aan dat dit niet het geval is. Alleen in dat veldbezoek werden op één avond in drie uur tijd al 14 rugstreeppadden aangetroffen in fase 1a. Deze waarnemingen, op het formeel rugstreeppadden vrije terrein, zijn destijds door de politie Weesp opgenomen onder mutatienummer PL 0900-2017267327. Zie ook de eerder opgestelde WEnR-notitie getiteld "Rugstreeppadden en een Heikikker in de Gemeenschapspolder en Bloemendalerpolder Weesp – Waarnemingen van rugstreeppadden en een heikikker op 30 augustus 2017".

Tijdens het eerdere veldbezoek bestond de afbakening van dit plangebied uit een paddenscherm direct langs de Landschonerlaan, gevolgd door een transparant hekwerk. Deze afbakening is na dat veldbezoek van 30 augustus 2017 omgezet in een nieuw hekwerk met daartegen aan een groen

doek. Het paddenscherm is achter dit hekwerk geplaatst. Hierdoor lijkt het plangebied ontoegankelijk gemaakt, maar als men het hekwerk met scherm afloopt, dan kan men op het eind zo het plangebied oplopen (figuur 2). Figuur 1 en 3 geven een overzicht van plangebied fase 1a en het hekwerk langs de Landsronerlaan.

Figuur 1. Overzichtsbeeld over opgespoten en formeel rugstreeppadden vrije terrein fase 1a.

Figuur 2. Aan het eind van het hekwerk langs de Landsronerlaan is het plangebied vrij toegankelijk.

Figuur 3. Overzicht van het aanwezige hekwerk langs de Landsronerlaan.

In een eerder stadium heeft de projectontwikkelaar aangegeven dat dit terrein rugstreeppadden vrij zou zijn. Onze eerder notitie toonde al aan dat dit niet het geval is. Bij dit veldbezoek wordt ons vermoeden bevestigd dat de projectontwikkelaar zelf schijnbaar ook niet overtuigd is van dit feit, want op 19 oktober 2017 stonden er nog steeds valemers die geplaatst zijn aan de binnenzijde van het paddenscherm op het terrein. In figuur 4 wordt dit weergegeven. Curieus blijft echter dat de verantwoordelijke ecologische partij reeds hebben aangegeven klaar te zijn met het afvangen van rugstreeppadden op dit terrein. In dat geval... WAAROM staan er dan nog valemers? Deze worden nu namelijk niet meer dagelijks gecontroleerd en dieren die hier invallen zijn vervolgens ten dode opgeschreven (dit geldt niet alleen voor rugstreeppadden, maar ook andere diersoorten) en daarmee handelt men niet conform de zorgplicht.

Figuur 4. Links het paddenscherm op het opgespoten formeel rugstreeppaddenvrije terrein en rechts één van de vele aanwezige valemers aan de binnenzijde van het paddenscherm.

Tijdens dit veldbezoek is ook geconstateerd dat het paddenscherm rondom het plangebied niet overal de vereiste hoogte van 50 cm heeft. Op sommige plekken is het scherm, doordat het niet goed is geplaatst slechts enkele centimeters hoog met als mogelijk gevolg dat rugstreeppadden en heikikkers vanuit het aangrenzende poldergedeelte zo weer het plangebied op kunnen lopen. Het scherm op de foto's van figuur 5 illustreert dit punt. O.i. kan hierdoor niet worden gesteld dat het plangebied rugstreeppadden vrij is en is het zeer wel mogelijk dat er zich reeds rugstreeppadden hebben ingegraven in het plangebied c.q. het opgespoten terrein voor de overwintering. Wij bevelen dan ook aan om het afvangen van rugstreeppadden op dit terrein in april-mei 2018 te hervatten en dit dan grondiger aan te pakken, zodat het terrein uiteindelijk ook daadwerkelijk rugstreeppadden (en heikikker) vrij is.

Figuur 5. De functie van het scherm, namelijk het voorkomen dat rugstreeppadden en heikikkers het opgespoten terrein weer kunnen oplopen functioneert in de huidige situatie niet. Doordat het scherm niet overal de vereiste hoogte van 50 cm heeft en op sommige plaatsen slechts enkele cm, hierdoor kunnen de amfibieën vanuit het omliggende veld zo weer het terrein oplopen.

Plangebied fase 1b2

Ook plangebied fase 1b2 is gelegen in het zuidelijk deel van de Bloemendalerpolder (figuur 6). Fase 1b2 is rondom in de paddenscherp geplaatst, maar het afvangen van rugstreeppadden en heikikkers is volgens de projectontwikkelaar voltooid. De slootvegetaties en slootbodems van de sloten binnen dit plangebied zouden ten behoeve van de platte schijfhorenslak (onduidelijk is hoe in dit proces wordt omgegaan met eventueel aanwezige larven van heikikker en rugstreeppad) worden overgebracht naar compensatiegebieden. Tijdens dit veldbezoek werd duidelijk dat dit niet is uitgevoerd (figuur 7) en ten tijde van het opstellen van deze notitie (7 november 2017), blijkt in de praktijk dat deze werkzaamheden op 6 november 2017 zijn gestart. O.i. is dit niet goed! Want, inmiddels is de tijd in het seizoen zover verstreken dat men nu in de kwetsbare periode zit (na 1 november) en bevelen wij aan om deze werkzaamheden stil te leggen en pas weer vanaf half april op te pakken en daadwerkelijk platte schijfhorenslakken te verplaatsen. Tegen die tijd kunnen vanaf februari ei-klompen en ei-snoeren van gewone padden, kleine watersalamanders, bruine kikkers en heikikkers worden gevonden. Wij raden aan om deze dan te verplaatsen en niet te wachten totdat hier weer larven c.q. dikkopjes zijn uitgekomen, want dat is veel bewerkelijker en lastiger om goed weg te vangen dan de eieren. Ook bevelen wij aan om middels foto's en GPS-coördinaten te documenteren hoeveel ei-klompen en eisnoeren en van welke soorten er zijn afgevangen. Overigens is het o.i. maar goed dat er nog geen bodems, vegetatie en platte schijfhorenslakken zijn verplaatst naar het compensatiegebied, want het voorgestelde compensatiegebied is op dit moment nog niet ingericht en daarmee ook nog niet functioneel. Men zou natuurlijk de bodems, vegetatie en dieren in andere aanwezige sloten kunnen plaatsen, maar daar zit in de regel al een populatie en dan belast men teveel de draagkracht van de betreffende watergang met als eindresultaat dat de populatie uiteindelijk weer instort. Dit heeft o.a. te maken met voedsel, schuilplaatsen, paailocaties etc.

Figuur 6. Overzicht over plangebied fase 1b2 in het zuiden van de Bloemendalerpolder langs de Leeuwenveldseweg.

Figuur 7. De zes bovenstaande foto's geven de situatie weer op 19 oktober 2017. Op de tweede onderste foto's is een van de sloten in het plangebied te zien en op de linker foto is goed te zien dat de slootbodem en watervegetatie nog steeds aanwezig zijn. Dit is duidelijk te zien aan het feit dat de oevers begroeid zijn met oevervegetatie en gras en niet strak door machines (hydraulische bak en/of maaikorf) zijn opgetrokken om zo de bodems en vegetatie eruit te halen.

Plangebied fase 4a

Plangebied fase 4a is gelegen in het westelijke deel van de Bloemendalerpolder langs de Korte Muiderweg (figuur 8). Ook voor dit gebied geldt dat volgens de projectontwikkelaar het plangebied vrij is van rugstreeppadden en heikikkers. Evenals dat de platte schijfhorenslakken en slootbodems en slootvegetatie zijn verwijderd en overgebracht naar compensatiegebieden. Tijdens ons veldbezoek wordt hieraan sterk getwijfeld. Op de eerste plaats werden binnen enkele meters langs de slootkant oplopend meerdere waarnemingen van groene kikkers gedaan. Zogeheten plons waarnemingen (dit zijn volwassen groene kikkers die vanaf de slootkant het water invluchten). Daarnaast is vastgesteld dat het geplaatste paddenscherp vanaf het land op sommige plaatsen gewoon door het water over de sloot heen is getrokken en NIET is verankerd in de bodem (de Stichting Flora en Faunabescherming te Weesp heeft van deze situatie een video gemaakt die separaat wordt aangeleverd. Dit is video 8011). Hierdoor is het plangebied niet 100% afgezet en kunnen via deze weg rugstreeppadden en heikikkers het gebied verlaten, maar er juist ook IN komen. Met dit laatste kan men dus niet zeggen dat het gebied rugstreeppadden en heikikkers vrij is.

Figuur 8. Deel van het met paddenscherp voorzien plangebied fase 4a.

Het veldbezoek maakt ook duidelijk dat de slootvegetatie, evenals aanwezige platte schijfhorenslakken (en de eerder genoemde amfibieën en mogelijke aanwezige amfibielarven) niet zijn verwijderd. De oorzaak hiervoor zit zeer waarschijnlijk in de aanwezigheid van de invasieve exoot grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*) (figuur 9). Deze exotische waterplant wordt normaliter op speciale wijze door waterschappen afgevoerd en vernietigd om zo te voorkomen dat de soort verder oprukt. De aanwezigheid van deze soort zorgt ervoor dat er een andere aanpak nodig is om de beschermde natuurwaarden (de aanwezige platte schijfhorenslakken, evenals amfibieën) te verplaatsen. In ieder geval wordt aanbevolen om het plangebied vrij te maken van de beschermde natuurwaarden, in het bijzonder rugstreeppad, heikikker en platte schijfhoren, pas weer op te pakken in het voorjaar van 2018. Houd bij het vrij maken van beschermde natuurwaarden ook rekening met algemenere soorten die minder strikt beschermd zijn, zoals de bastaardkikker en de bruine kikker, dit vanuit het oogpunt zorgplicht.

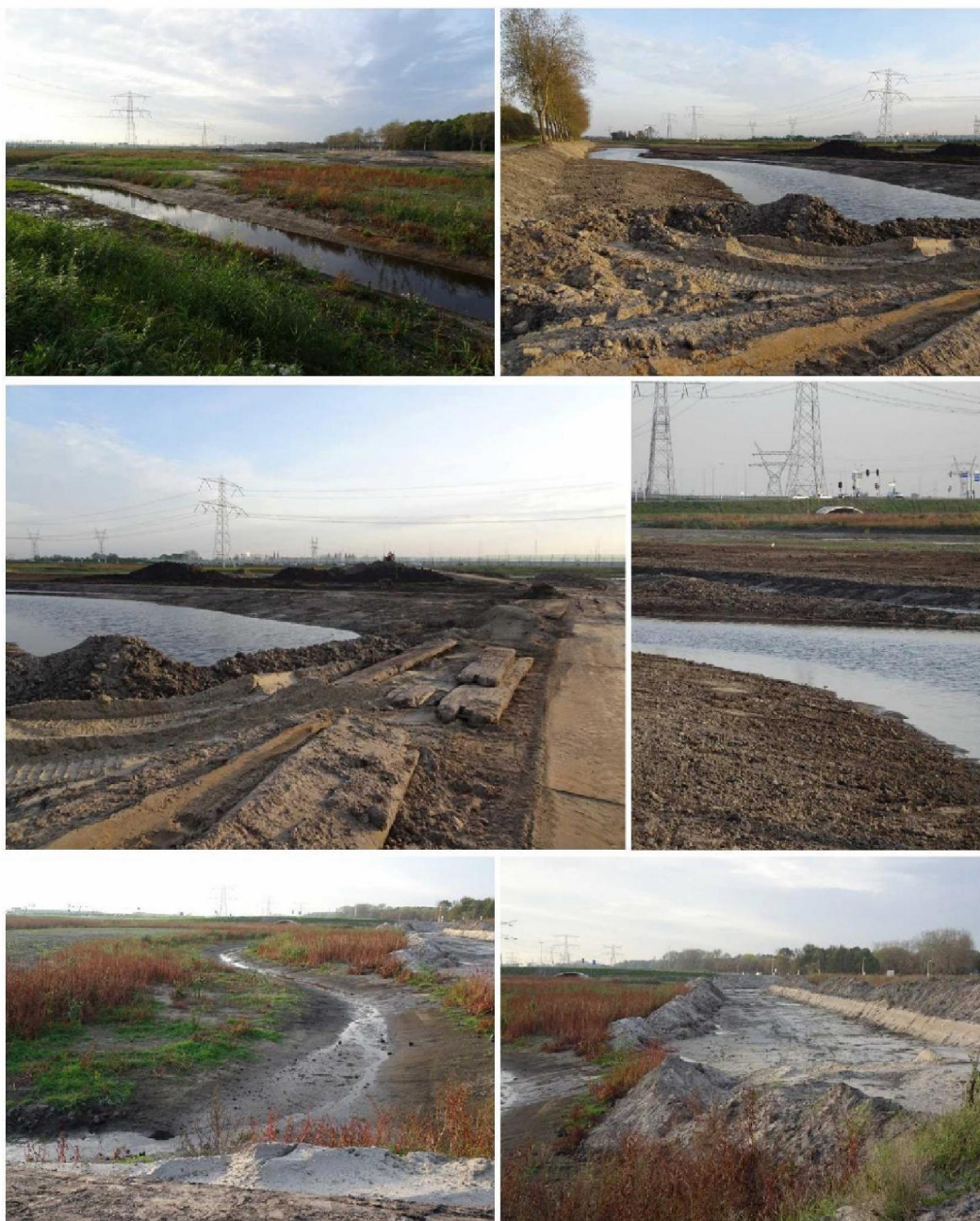
Ook voor dit plangebied geldt dat het maar goed is dat er nog geen bodems, vegetatie en platte schijfhorenslakken zijn verplaatst naar het compensatie gebied, want het voorgestelde compensatiegebied is op dit moment nog niet ingericht en daarmee ook nog niet functioneel.

Figuur 9. In de sloten binnen plangebied fase 4a komt de invasieve exotische waterplant grote waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*) voor. Zeer waarschijnlijk de reden dat de slootbodem, inheemse watervegetatie en platte schijfhorenslakken nog niet zijn verplaatst naar compensatiegebied. De aanwezigheid van grote waternavel zorgt dat een andere aanpak nodig is om dit plangebied vrij te maken van beschermde natuurwaarden.

Compensatie Waterlandtak

Waterlandtak is de compensatie die wordt gerealiseerd als compensatie van de verbreedde, verlegde en vernieuwde A1 met als belangrijkste doelsoort de otter (*Lutra lutra*). De projectontwikkelaar die de woningbouw realiseert in de Gemeenschapspolder en Bloemendalerpolder wil de waterlandtak gebruiken als compensatiegebied voor de rugstreeppad en heikikker. De inrichting van de waterlandtak zoals deze nu op handen is, is ongeschikt om een grote duurzame populatie, zoals deze nu aanwezig is in de Gemeenschapspolder en Bloemendalerpolder, te compenseren. De grote brede waterpartijen worden op termijn gekoloniseerd door vissen, belangrijke predators voor amfibieën (o.a. snoek en baars) en amfibielarven (o.a. snoek, baars, karper, brasem, blankvoorn, rietvoorn etc.). Daarnaast is groot breed water ongeschikt voortplantings- en opgroeihabitat, met name voor de heikikker en mindere mate de rugstreeppad. In de opzet van de compensatie van de waterlandtak is o.i. op voorhand geen rekening gehouden met de eisen en wensen die de rugstreeppad en heikikker stelt aan zijn habitat. Op zich ook niet vreemd, omdat de compensatie oorspronkelijk bedoeld is voor otter, bever, roerdomp, grote karekiet, blauwborst, rietzanger, Noordse woelmuis, ringslang en grote vuurvinder. Daarmee is het wel vreemd dat via een omweg deze compensatie nu wordt gebruikt voor de rugstreeppad en heikikker en dus ook compensatie op compensatie plaats vindt (daarmee worden arealen voor natuur verkleind). Zelf als ecologische verbindingzone volstaat deze compensatie niet voor de rugstreeppad en heikikker.

Figuur 10. Bovenstaande foto's laten deelsituaties zien van de waterlandtak op 19 oktober 2017. De in uitvoer zijnde compensatie is ongeschikt als compensatie gebied voor grote duurzame populaties van rugstreeppad en heikikker.

FIN.